

APSTIPRINĀTS
ar Izglītības un zinātnes ministrijas
2001. gada 12. marta
rīkojumu Nr. 142

PROFESIJAS STANDARTS

Reģistrācijas numurs PS 0008

Profesija

Frēzētājs

Kvalifikācijas līmenis

2

Nodarbinātības apraksts

Frēzētājs strādā metālapstrādes un mašīnbūves uzņēmumos, firmās, veicot vidēji sarežģītu detaļu izgatavošanu uz universālām frēzmašīnām, ievērojot noteikto raupjumu un izmēru precizitāti. Frēzē plakanas virsmas, rievās un vienkāršas fasonvirsmas, pielieto dalāmo galvu daudzstūru un izcilņu frēzēšanai, ievērojot darba drošības noteikumus

Pienākumi un uzdevumi

Pienākums	Uzdevumi
1. Strādāt ar vertikālām un horizontālām frēzmašīnām	1.1. Veikt palīgierīču uzstādīšanu; 1.2. Izvēlēties griešanas režīmu, aprēķins; 1.3. Sagatavju iestatīšana un nomaiņa; 1.4. Izvēlēties griezējinstrumentus, asināt; 1.5. Kontrolēt izmērus, izmantojot kontrol un mērinstrumentus; 1.6. Ievērot darba drošības noteikumus.
2. Frēzēt plakanas virsmas	2.1. Izvēlēties griešanas režīmu, aprēķins; 2.2. Izvēlēties palīgierīces; 2.3. Kontrolēt izmēru un formas precizitāti.
3. Veikt pakāpju un rievu frēzēšanu	3.1. Izvēlēties griezējinstrumentu, iestatīt; 3.2. Aprēķināt griešanas režīmu; 3.3. Iestatīt sagatavi un veikt frēzēšanu ar diskofrēzēm un ierīvju frēzēm; 3.4. Veikt izmēru, novietojuma un formas kontroli.
4. Frēzēt fasonvirsmas un līkloču veida virsmas	4.1. Frēzēt fasonvirsmas ar diskveida fasonfrēzēm; 4.2. Frēzēt, pielietojot rokas padošanas kombinācijas (aizzīmējot, bez aizzīmēšanas, pēc šabloniem); 4.3. Veikt līkloču, kontūru frēzēšanu ar aizzīmēšanu.
5. Veikt sarežģītus frēzēšanas darbus	5.1. Veikt daudzstūru frēzēšanu; 5.2. Apzināt izciļņu sajūgu veidus un tos frēzēt; 5.3. Veikt zobratu sazobes elementu un dalāmās galvas aprēķinu; 5.4. Apstrādāt zobratu ar taisniem un slīpiem zobiem; 5.5. Veikt zobstūru un rievsavienojumu frēzēšanu.
6. Veikt slīpēšanas darbus uz plakan un apaļslīpmašīnām	6.1. Prast strādāt ar plakan un apaļslīpmašīnām.
7. Strādāt ar CPV tipa frēzmašīnām	7.1. Sastādīt un ievadīt programmu.
8. Kontrolēt izstrādājuma izmēru, formu precizitāti	8.1. Veikt kontroli, izmantojot kontrol un mērinstrumentus.
9. Izmantot ražošanas dokumentāciju	9.1. Lasīt darba un kopsalikuma rasējumus; 9.2. Rasēt vienkāršu detaļu skices; 9.3. Strādāt ar pielaižu un sēžu tabulām, izmantot tehnoloģiskās kartes.

Īpašie faktori, kas raksturo darba vidi

- Organizatoriskie darbs veicams komandā augstākas kvalifikācijas strādnieka, mehāniķa vai darbu vadītāja vadībā
- Fizikālie – nav.
- Bioloģiskie – nav.
- Ķīmiskie – nav.

Īpašās prasības uzdevumu veikšanai – nav

Prasmes

Specifiskās prasmes profesijā	Kopīgās prasmes nozarē	Vispārējās prasmes/spējas
<ul style="list-style-type: none"> • Frēzēt • Strādāt ar dažāda veida frēzēm • Sastādīt programmu un ievadīt to, strādājot ar CPV veida frēzmašīnām • Strādāt ar universāla tipa frēzmašīnām • Iestatīt dažāda veida frēzes, palīgierīces • Aprēķināt griešanas režīmu • Frēzēt plakanas, slīpas virsmas, rievās, izciļņus, izmantojot dažāda veida frēzes (kāta, gala, cilindriskās) • Strādāt ar fasonfrēzēm, pēc aizzīmēšanas, ar rokas padevi, veicot T- veida, “bezdelīgas aste” leņķveida frēzēšanu • Strādāt ar pagriežamām skrūvspilēm, darbgalda iestatīšana, pagriežot vertikālo galvu 	<ul style="list-style-type: none"> • Strādāt ar kontroles un mērinstrumentiem: (piemēram: bīdmēru, mikrometru, šabloniem, kalibriem) • Atšķirt metāla markas un prast pielietot • lasīt rasējumus (kinemātiskās shēmas) • Sastādīt detaļu skices • Asināt darba instrumentu • Strādāt ar metālapstrādes palīgierīcēm un pamat darbgaldiem • Izmantot un kopt rokas instrumentus, elektroinstrumentus • Izmantot tehnoloģisko dokumentāciju 	<ul style="list-style-type: none"> • Komunikēšanās spējas • Spēja strādāt komandā • Informācijas vākšana • Problēmu risināšana • Pirmās palīdzības sniegšana • Vides aizsardzība noteikumu ievērošana • Darba drošības noteikumi • Plānot un organizēt savu darbu • Spēja pašizglītoties • Ievērot ugunsdrošības noteikumus • Radoša pieeja darbam

Zināšanas

Zināšanas	Zināšanu līmenis		
	priekšstats	izpratne	pielietošana
Latviešu valoda, svešvaloda			
Matemātika			
Fizika			
Ķīmija			
Saskarsme			
Rasēšana (rasējumu lasīšana)			
Materiālu mācība			
Tehniskie mērījumi			
Frēzēšanas iekārtas			
Frēzēšanas tehnoloģija			
Darba drošības noteikumi			
Datoru lietošana			

Profesijas standarta izstrādes darba grupas sastāvs:

- Romualds Jakubānis Metālapstrādes centra vadītājs;
- Vladimirs Viskovs RTK Metālapstrādes nodaļas vadītājs
- Māris Šulbergs 20.AVS arodskolotājs

Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomes eksperti:

- V.Rantiņš Mašīnbūves un metālapstrādes uzņēmēju asociācijas valdes priekšsēdētājs